

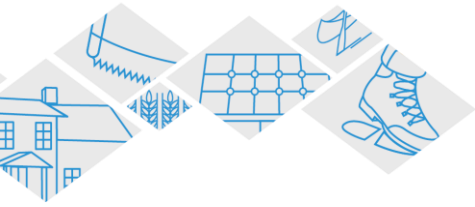
Aurskog-Høland
kommune

Planprogram kommuneplan for Aurskog-Høland kommune 2023-2035

Muligheter,
miljø, mangfold

Innhold

1.	Innledning	1
1.1	Kommuneplan	2
1.2	Planprogram	3
2.	Rammer og føringer	4
2.1	Krav i lovverket	4
2.2	Overordnede føringer	4
3.	Kommuneplanens innhold	6
3.1	Sosial bærekraft	7
3.2	Miljømessig bærekraft	9
3.3	Økonomisk bærekraft	10
4.	Medvirkning	11
4.1	Aktørkategorier	12
4.2	Informere	13
4.3	Kommunisere	13
4.4	Skape dialog	13
4.5	Involvere	14
4.6	Organisering	14
5.	Planprosess og framdriftsplan	15

1. Innledning

Aurskog-Høland kommune er en jord- og skogbrukskommune med store arealer og en historisk betinget spredt tettsteds- og boligstruktur som ligger i en region med sterk vekst. Økende befolkning, press på areal og klimaendringer krever en samfunnsutvikling som balanserer vekst og vern, og tar hensyn til miljø, sosiale forhold, natur- og kulturlandskap, historiske kvaliteter samt lokalt særpreg. Et bærekraftig samfunn krever helhetlig arbeid innen miljø, klima, økonomi og sosiale forhold for å møte dagens behov uten å ødelegge mulighetene for kommende generasjoner. Planlegging er sentralt for å oppnå dette.

Kommuneplanen skal derfor vektlegge bærekraftig utvikling og ha tydelig miljøprofil. Med utgangspunkt i dette, legges FNs tre bærekraftsdimensjoner, kommunens visjon, verdier, mål og satsingsområder til grunn for kommuneplanarbeidet.

Bærekraftsdimensjonene

- ✓ Miljømessig bærekraft
- ✓ Sosial bærekraft
- ✓ Økonomisk bærekraft

Visjon

Muligheter, miljø og mangfold

Verdier

Åpenhet, tillit og samhandling

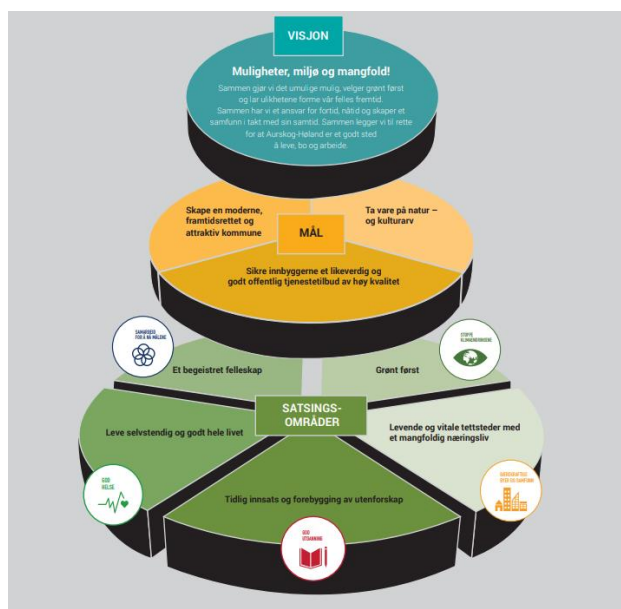
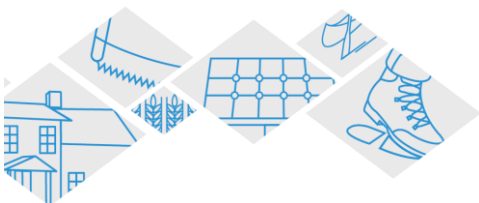
Mål

- ✓ Skape en moderne, framtidsrettet og attraktiv kommune.
- ✓ Ta vare på natur- og kulturarv.
- ✓ Sikre innbyggerne et likeverdig og godt offentlig tjenestetilbud av høy kvalitet.

Satsingsområder

- ✓ Grønt først
- ✓ Levende og vitale tettsteder med et mangfoldig næringsliv
- ✓ Tidlig innsats og forebygging av utenforskap
- ✓ Leve selvstendig og godt hele livet
- ✓ Et begeistret fellesskap

Kommunestyret 20.06.2022 vedtok at «*Ti råd for barn og unge i Aurskog-Høland*» skal legges til grunn i det videre arbeidet med rullering av kommuneplanen.

1.1 Kommuneplan

Kommuneplanen skal være et strategisk dokument og virkemiddel for kommunens utvikling. Den er kommunens viktigste plan og gir føringer for kommunens politiske og administrative arbeid. Den består av en samfunnsdel og en arealdel med 12 års perspektiv samt en handlingsdel med fire års perspektiv. Kommuneplanen skal ligge til grunn for all kommunal planlegging.

Samfunnsdelen skal vektlegge viktige langsiktige utfordringer knyttet til samfunnsutviklingen, inkludert miljømessige utfordringer. Den skal gi overordnede mål og føringer for utviklingen av kommunesamfunnet og kommunen som organisasjon. Samfunnsdelen skal være grunnlag for planer og virksomhet samt gi retningslinjer for hvordan mål og strategier skal gjennomføres. Den må gi grunnlag for konkrete prioriteringer og bidra til bedre helhetsløsninger og forutsigbare rammevilkår for innbyggere og kommunal virksomhet. Samfunnsdelen skal inneholde en langsiktig arealstrategi som fastsetter prinsippene for kommunens arealforvaltning. Målet med arealstrategien er å tydeliggjøre hva som er ønsket framtidig arealbruk. Samtidig

bidrar den til bedre sammenheng mellom samfunnsdel og arealdel.

Det skal utarbeides en handlingsdel med fireårsperspektiv som synliggjør den strategiske styringen, konkretiserer handlingsmål og tiltak knyttet til samfunnsdelens visjoner, strategier og mål prioriterer arbeidsoppgaver. Handlingsdelen skal rulleres årlig, og kan inngå som del av kommunens økonomiplan. Kravet til samfunnsdelen fastsettes i plan- og bygningsloven (PBL) § 11-2.

Arealdelen skal vise sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Den skal gi langsiktige føringer for kommunens utvikling og arealbruk, samt fastsette et rettslig bindende arealkart og bestemmelser knyttet til parkering, støy, hensynssoner, massedeponi/-uttak, LNF-områder, spredt boligbygging mm. Behov for utbyggingsareal bør dokumenteres og begrunnes. Planforslagets konsekvenser for miljø og samfunn og planforslaget må konsekvensutredes. Forslagene til arealendringer i kommuneplanen må være i tråd med ønsket helhetlig utvikling synliggjort i arealstrategien. Kravet til arealdelen fastsettes i PBL § 11-5.

Kommuneplanen skal vedtas av kommunestyret ihht. PBL § 11-1.

1.2 Planprogram

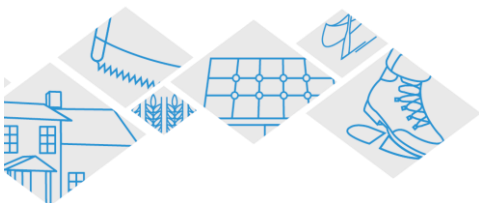
Planprogrammet er oppskriften på hva planen skal inneholde og hvordan planprosessen skal gjennomføres. Kravene til planprogram er fastsatt i PBL § 4-1 og til medvirkning i PBL § 5-1.

Planprogrammet skal redegjøre for:

- ✓ formålet med planarbeidet
- ✓ overordnede føringer
- ✓ temaer som vil bli vurdert
- ✓ planprosessen med framdriftsplan
- ✓ medvirkningsprosesser

Planprogrammet skal informere om behov for opplegg for utredning av planens virkning for miljø og samfunn og hvordan dette arbeidet skal gjennomføres. Hensikten er å skape forutsigbarhet og bidra til at konsekvensutredningen konsentreres om de temaer som er relevante. Konsekvensutredning skal gjøres når lover og forskrifter krever det.

Planprogrammet skal fastsettes av kommunestyret ihht. PBL § 11-13.

2. Rammer og føringer

Innholdet i og utarbeidelsen av kommuneplanen styres av krav i lovverket, føringer fra overordnede myndigheter og vurderinger gjort i *Planstrategi for Aurskog-Høland kommune 2020-2024*.

2.1 Krav i lovverket

PBL¹, folkehelseloven² og kommuneloven³ er de mest sentrale lovene for kommuneplanen.

PBLs § 1-1, formålsparagrafen, slår fast at loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner samt at planlegging etter loven skal bidra til å samordne statlige, regionale og kommunale oppgaver og gi grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressurser. I tillegg skal planlegging og vedtak sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter.

Folkehelseloven setter krav til kommunens virksomhet om å fremme folkehelse og utjevne sosiale helseforskjeller innen oppgavene og med virkemidlene kommunen har. Loven sier at kommuneplanen skal fastsette overordnede mål og strategier for folkehelsearbeidet som er egnet til å møte de utfordringer kommunen står overfor.

Kommunelovens § 14 omhandler økonomiplanen der handlingsdelen kan inngå og som konkretiserer prioriteringene i samfunnsdelen.

2.2 Overordnede føringer

Regjeringen har bestemt at FNs 17 bærekraftsmål skal ligge til grunn for offentlig planlegging.

---

¹ Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) av 15.06.2022

² Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven) av 01.06.2021

³ Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) av 01.01.2022

Figur 1 FNs bærekraftsmål. Kilde: FN-sambandet

Figuren under viser hvordan bærekraftsmålene deles inn i tre bærekraftsdimensjoner – miljømessig bærekraft, sosial bærekraft og økonomisk bærekraft. Videre viser figuren hvordan dimensjonene henger sammen og utgjør en helhet, samt hvordan FNs bærekraftsmål 17 er gjennomgående for dimensjonene og de øvrige bærekraftsmålene.

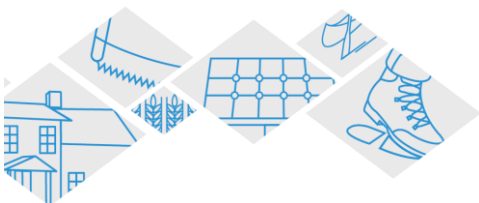

Figur 2 Framstilling av bærekraftsdimensjonene. Kilde: Stockholm Resilience Centre/Viken fylkeskommune

Andre sentrale føringer er:

- ✓ Prop.1S (2022-2023) Kapittel 1.2: «Målet er å praktisera arealpolitikken slik at den er tilpassa regionale og lokale forhold, og slik at det kan leggjast til rette for

ny vekst og sterkare utvikling i område med svak eller negativ utvikling i folkesetnaden»⁴

- ✓ *Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging*⁵
- ✓ *Statsforvalteren i Oslo og Vikens forventningsbrev for 2022*⁶
- ✓ *Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning*⁷
- ✓ *Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging*⁸
- ✓ *Rikspolitiske retningslinjer for verna vassdrag*⁹
- ✓ *Nasjonal jordvernstrategi*¹⁰
- ✓ *Nasjonal strategi for sosial boligpolitikk: Alle trenger et trygt hjem*¹¹
- ✓ *Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen*¹²
- ✓ *FNs barnekonvensjon*¹³
- ✓ *Regional vannforvaltningsplan for Innlandet og Viken*¹⁴
- ✓ *Veien til et bærekraftig Viken: Regional planstrategi Viken 2020-2024*¹⁵
- ✓ *Regional plan for areal og transport for Oslo og Akershus (RP-ATP)*¹⁶
- ✓ *Planstrategi for Aurskog-Høland kommune 2020-2024*¹⁷
- ✓ *Kommuneplan for Aurskog-Høland kommune 2018-2028*¹⁸
- ✓ *Kunnskapsgrunnlag for kommunale planer og strategier 2022*¹⁹

3. Kommuneplanens innhold

Kunnskapsgrunnlaget for kommunale planer gir et faktagrunnlag som beskriver Aurskog-Hølands situasjon i 2022 og hvilke utfordringer kommunen står overfor. En

---

⁴ Prop. 1 S (2022-2023) Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak) for budsjettåret 2023

⁵ [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023 - regjeringen.no](https://regjeringen.no)

⁶ [Forventningsbrev til kommunene 2022 | Statsforvalteren i Oslo og Viken](#)

⁷ [Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning - Lovdata](#)

⁸ [Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging - Lovdata](#)

⁹ [Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag - Lovdata](#)

¹⁰ [Prop. 1 S \(2018–2019\) - regjeringen.no](#)

¹¹ [oppdatert-versjon-alle-trenger-en-nytt-hjem.pdf \(regjeringen.no\)](#)

¹² [Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging - Lovdata](#)

¹³ [Barnekonvensjonen \(fn.no\)](#)

¹⁴ [Planperioden 2022 - 2027: Regional vannforvaltningsplan, tiltaksprogram, handlingsprogram, planprogram, hovedutfordringer, og høringsinnspill \(vannportalen.no\)](#)

¹⁵ [Veien til et bærekraftig Viken - regional planstrategi 2020-2024 - Viken fylkeskommune](#)

¹⁶ [Regional plan for areal- og transport i Oslo og Akershus \(viken.no\)](#)

¹⁷ [planstrategi-for-aurskog-holand-kommune-2020-2024-rediger.pdf](#)

¹⁸ [Aurskog-Høland kommune - Overordnende planer \(aurskog-holand.kommune.no\)](#)

¹⁹ [Kunnskapsgrunnlag for kommunale planer og strategier 2022 \(appublishframsikt-staging.azurewebsites.net\)](#)

del av disse utfordringene kan løses kommunalt eller i samarbeid med lokale aktører, mens andre utfordringer krever regionalt eller nasjonalt samarbeid, fokus eller initiativ. Basert på kunnskapsgrunnlaget og overordnede føringer pekes det på følgende hovedutfordringer for kommuneplanperioden:

- ✓ Miljø og klima
- ✓ Infrastruktur, tettstedsutvikling og bomiljø
- ✓ Næring og arbeidsplasser
- ✓ Oppvekst
- ✓ Gode levekår og sosial ulikhet

Temaene som skal inngå i kommuneplanarbeidet presenteres nedenfor. Det kan bli aktuelt å vurdere andre temaer i løpet av planprosessen.

Kommunestyret har vedtatt at «Ti råd fra barn og unge i Aurskog-Høland» skal legges til grunn i arbeidet med kommuneplanen. Rådene er innarbeidet i planprogrammet.

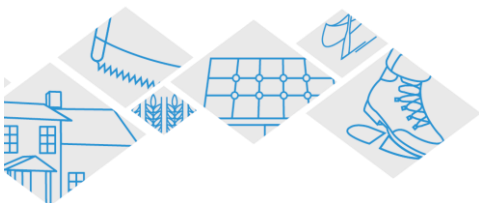
3.1 Sosial bærekraft

«Den sosiale delen av bærekraftig utvikling handler om å sikre at alle mennesker får et godt og rettferdig grunnlag for et anstendig liv. Menneskerettighetene er det viktigste utgangspunktet for dette. Sosiale forhold sier dermed noe om hvordan mennesker har det i et samfunn, om de får oppfylt rettighetene sine, og om de har mulighet til å påvirke egne liv og samfunnet de lever i.»

Figur 3 Bærekraftsmålene som tilhører dimensjonen sosial bærekraft. Kilde: FN-sambandet

Befolkningens helse, livskvalitet og levekår, er avgjørende for bærekraften i et samfunn. Innen sosial bærekraft er bærebjelkene folkehelse, universell utforming og trygghet. En viktig del av dette er å leve selvstendig og godt hele livet, noe som

innebærer trygge oppvekstvilkår, tilgang til utdanning og arbeid, mulighet til å etablere seg og en meningsfull alderdom.

Viktige punkter vil være:

- Ungdom skal ha desentraliserte skole- og utdanningsmuligheter.²⁰
- Alle skal ha tilgang til stabilt og sikkert høyhastighets- og mobilnett.²¹
- Ungdom mener lokalsamfunnet må utvikles med møteplasser og lokaler for unge gründere og frivillige.²²
- Ungdom vil ha trygge reiseveier.²³
- Ungdom må bli hørt.²⁴
- Det må bli lettere å få psykisk helsehjelp.²⁵
- Livskvalitet og levekår, herunder folkehelse (fremme psykisk og fysisk helse), demensomsorg, forebygging av utenforskap, hverdagsbehov og fritidstilbud
- Barn og unges oppvekstvilkår, herunder barnefattigdom og tidlig innsats
- Utdanningstilbud, fullføringsgrad videregående opplæring og utdanningsnivå
- God og aktiv alderdom
- Møteplasser for alle aldersgrupper og rammebetingelser for frivilligheten
- Trafikksikkerhet
- Medvirkning: barns rettigheter, innbygger- og brukermedvirkning

Likestilling, herunder universell utforming

---

²⁰ Råd nr. 2 fra barn og unge i Aurskog-Høland

²¹ Råd nr. 5 fra barn og unge i Aurskog-Høland

²² Råd nr. 9 fra barn og unge i Aurskog-Høland

²³ Råd nr. 4 fra barn og unge i Aurskog-Høland

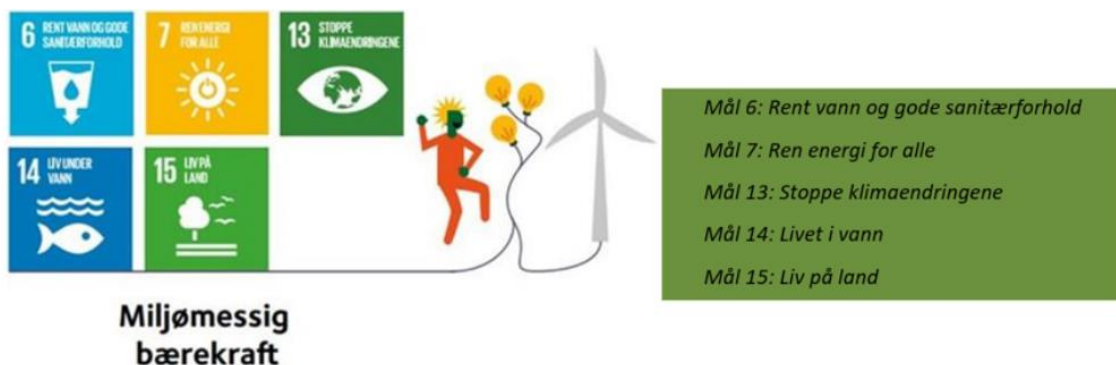
²⁴ Råd nr. 10 fra barn og unge i Aurskog-Høland

²⁵ Råd nr. 7 fra barn og unge i Aurskog-Høland

3.2 Miljømessig bærekraft

«Miljødimensjonen av bærekraftig utvikling handler om å ta vare på naturen og klimaet som en fornybar ressurs for mennesker. Menneskenes livsgrunnlag er helt avhengig av naturen. Måten vi bruker naturen på i dag, har store konsekvenser for både natur og mennesker. Klimagassutslippene våre varmer opp havet og lufta, ødelegger hele økosystemer og bidrar til at arter utrykkes for godt. Det gjør oss mer sårbare for naturkatastrofer, truer vårt levebrød og kan gi grobunn for konflikter i kampen om naturressurser.»

Figur 4 Bærekraftsmålene som tilhører dimensjonen miljømessig bærekraft. Kilde: FN-sambandet

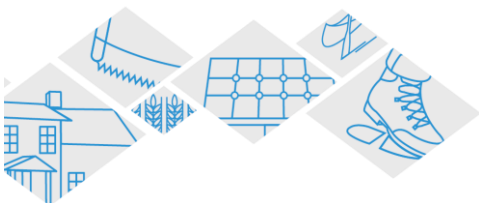
Naturen er grunnlaget for alt. Bærebjelken innen bærekraft er å sikre ren luft, jord og vann samt velfungerende økosystemer. I dette ligger behovet for strategier knyttet til arealbruk, jordvern, klima og naturmangfold. Det skal utarbeides en arealstrategi som omhandler tettstedsstruktur, utbyggingsmønster, grønnstruktur og transport.

Viktige punkter vil være:

- Ta vare på distriktenes attraktivitet med nærhet til naturen.²⁶
- Det må bli enklere å komme seg fra A til Å.²⁷
- Langsiktig arealbehov, herunder endret arealbruk og konsekvenser av dette, samt gjennomgang av avsatte uregulerte områder og regulerte ubebygde områder
- Bærekraftig landbruk, herunder bruk av skog med lav bonitet og biomasseproduksjon
- Sirkulærøkonomi
- Vannforsyning/-kvalitet, herunder renere vassdrag
- Matvareproduksjon/-beredskap

²⁶ Råd nr. 8 fra barn og unge i Aurskog-Høland

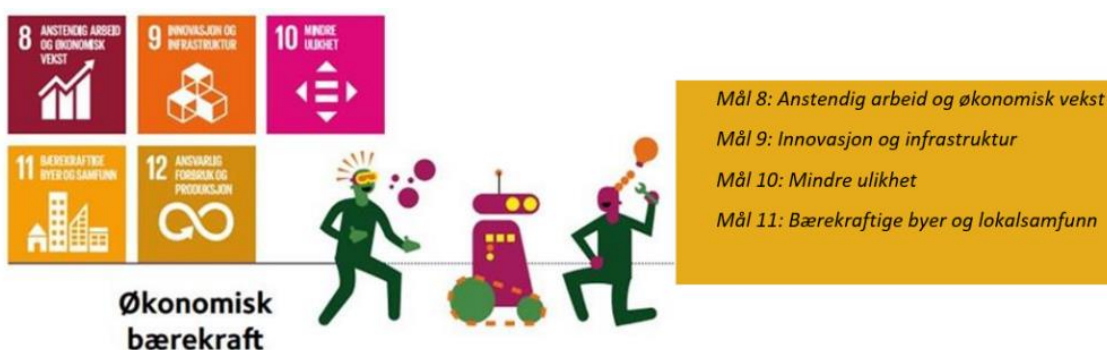
²⁷ Råd nr. 3 fra barn og unge i Aurskog-Høland

- Økosystemer, som torvmyrene
- Energiproduksjon/-forbruk
- Mobilitet med vekt på kollektivtransport og elektrifisering av veitrafikk
- Klima og klimatilpasninger
- Forvaltning av natur og naturressurser, herunder miljøkonsekvenser, tap av naturmangfold og masseforvaltning
- Avfallshåndtering og forurensing
- Forebygging av natur farer, herunder risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS)
- Samfunnssikkerhet og beredskap

3.3 Økonomisk bærekraft

«Den økonomiske dimensjonen av bærekraftig utvikling handler om å sikre økonomisk trygghet for mennesker og samfunn. Fattigdom og ulikhet er en kilde til uro og splittelse i befolkningen og kan gi grobunn til konflikt og politiske opprør. Dette truer en bærekraftig utvikling. Jevnere fordeling av ressurser og god og trygg tilgang til offentlige tjenester, som helse og utdanning, er viktige forutsetninger for et fredelig og rettferdig samfunn.»

Figur 5 Bærekraftsmålene som tilhører dimensjonen økonomisk bærekraft. Kilde: FN-sambandet

Den økonomiske dimensjonen av bærekraftig utvikling handler om å sikre økonomisk trygghet for alle på en rettferdig og varig måte slik at alle har råd til å dekke sine behov nå og i fremtiden. Bærebjelkene er ressursøkonomi, verdikjede, næringsattraktivitet, lokalsamfunnsutvikling og infrastruktur.

Viktige punkter vil være:

- Ungdom må få tilgang på jobbfelleskap, arbeidserfaring og varierte arbeidsplasser i Aurskog-Høland²⁸

²⁸ Råd nr. 1 fra barn og unge i Aurskog-Høland

- Ungdoms krever virkemidler som gjør det enklere å etablere bedrift og skaffe seg bolig.²⁹
- Verdikjeden etter råvareproduksjon
- Kommunens økonomiske bærekraft
- Arbeidsliv, herunder lokale arbeidsplasser, hjemmekontorsenter, mindre pendling
- Næringsattraktivitet
- Tilstrekkelig næringsareal
- Byggeklare tomter og differensiert boligtilbud
- Infrastruktur og bomiljøer: stedsutvikling, fra spredtsted til tettsted, veinett, bredbånd, parkering og estetikk
- Bærekraftige lokalsamfunn med grønne lunger, «fem minutters samfunn»
- Utvikling i hele kommunen
- Sterkt kommunesenter
- Mindre ulikhet, utjevning av sosiale forskjeller

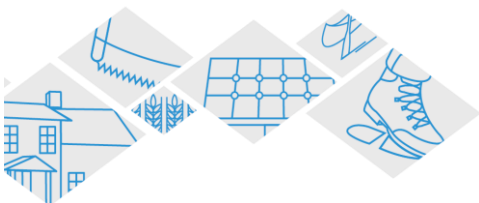
4. Medvirkning

Kommuneplanen påvirker hvordan Aurskog-Høland kommune skal utvikle seg. For at Aurskog-Høland skal nå målene om å være en moderne, framtidsrettet og attraktiv kommune som tar vare på natur- og kulturarv og sikrer innbyggerne et likeverdig og godt offentlig tjenestetilbud av høy kvalitet, kreves det samarbeid med innbyggere, frivillig sektor, næringsdrivende, utbyggere, andre offentlige myndigheter og kommunalt ansatte. God og bred involvering som gir flest mulig mulighet til å bidra med sine innspill til kommuneplanen er derfor nødvendig.

I PBL § 5-1 forstås medvirkning som enkeltpersoners og gruppers rett til å kunne delta i, og påvirke offentlige utrednings- og beslutningsprosesser. Medvirkning er en grunnleggende forutsetning for et lokaldemokrati, og skal gi befolkningen mulighet til å delta i å planlegge sin framtid. Det stilles krav til gjennomføring av medvirkning i en planprosess. Kommunen har et særskilt ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge. Kommunen har høye ambisjoner for medvirkningsarbeid, og jobber systematisk for å gjennomføre nyskapende, kreative og gode medvirkningsprosesser som påvirker sluttresultatet. Kommunen ønsker å gjennomføre medvirkningsaktiviteter som engasjerer flest mulig.

---

²⁹ Råd nr. 6 fra barn og unge i Aurskog-Høland

4.1 Aktørkategorier

Både enkeltindivider og grupper kan deles inn i aktørkategorier der det er ulike hensikter med, behov for og ønsker om medvirkning. Valg av medvirkningsaktivitet vil variere med kategori.

Politikere og øvrige beslutningstakere involveres tidlig for å oppnå bred forankring. Samtidig vil tidlige styringssignaler bidra til en effektiv og smidig prosess.

Overordnede myndigheter består av nasjonale og regionale myndigheter som er formelle høringsparter med innsigelsesmyndighet. *Offentlige samarbeidspartnere* inkluderer selskap/foretak der kommunen er deleier eller samarbeidspartner. For begge kategoriene vil god kommunikasjon og tidlig dialog bidra til en smidig prosess.

Innbyggerne kan kategoriseres på forskjellige måter - etter alder, brukere av tjenester, sosioøkonomiske forhold, innflyttere, flyktninger eller innvandrere. Ulike kategorier innbyggere har ulikt behov for involvering på ulike arenaer. Involvering av barn og unge skal vektlegges særskilt i tråd med ny veileder for barn og unge i plan og byggesak³⁰.

Frivilligheten omfatter både organiserte lag og foreninger, interesseforeninger, bruker- og pårørendeorganisasjoner og uorganiserte grupper som har stor kompetanse om interessene til gruppene de representerer. God informasjon og mulighet for medvirkning er viktig.

Lokalt næringsliv består av små og store aktører innen et spekter av bransjer. Næringslivet påvirkes av strategiske målsetningene i kommuneplanen, og må derfor sikres informasjon og mulighet til medvirkning.

Grunneiere påvirkes av kommuneplanens arealdel særlig gjennom endringer av arealbruk som kan få store konsekvenser. Berørte grunneiere må godt informert og gis medvirkningsmulighet.

---

³⁰ [Veileder om barn og unge i plan og byggesak - regjeringen.no](#)

Forankring, eierskap og utnyttelse av fagkunnskap og kompetanse i hele *kommuneorganisasjonen* er avgjørende for at kommuneplanen skal bli et strategisk styringsverktøy.

4.2 Informere

Medvirkning graderes i fire involveringsnivåer: informere, kommunisere, skape dialog og involvere. Det åpnes for ytterligere medvirkningsaktiviteter ved behov.

Jevnlig oppdatering om planarbeidet gjennom media, sosiale medier og allerede etablerte nettverk og møteplasser.

- ✓ Varsel om oppstart og høring av planprogram
- ✓ Orientering om og forklaring av prosessen inkludert tydeliggjøring av medvirkningsmuligheter gjennom etablerte kanaler
- ✓ Artikkel på kommunens hjemmeside som samler aktuell informasjon

4.3 Kommunisere

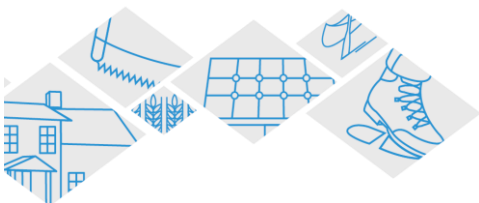
Opprettholde interessen og åpne for innspill til prosessen gjennom egne møter, spørreundersøkelser og svar på henvendelser.

- ✓ Kommunens innbyggerundersøkelse
- ✓ Direkte henvendelser og egne møter med grupper som skal ivaretas særskilt ved behov
- ✓ Befaring

4.4 Skape dialog

Kommunikasjon i form av møter og diskusjoner med interessenter og interessegrupper, samt åpne dialog- eller folkemøter.

- ✓ Gjennomføring av politisk workshop.
- ✓ Bruk av regionalt planforum
- ✓ Høringer
- ✓ eDialog
- ✓ Åpne møter, gjestebud, kafédiallog, idéverksted, politikerpanel
- ✓ Barnetråkk, ungdomstråkk og seniortråkk
- ✓ Innspillsrunde med BUKS (barn- og unges kommunestyre)
- ✓ Medvirkningstiltak rettet mot flyktninger og innvandrere
- ✓ Bruk av intern og ekstern referansegruppe

4.5 Involvere

Direkte involvering i utarbeidelse av plan, tiltak og løsninger gjennom diskusjoner, særmøter med relevante aktører og fagressurser. Skaper forankring.

- ✓ Saker til behandling i ungdomsrådet
- ✓ Saker til behandling i råd, utvalg, formannskap og kommunestyre.
- ✓ Administrativ tverrsektoriell arbeidsgruppe

4.6 Organisering

Formannskapet fungerer som planutvalg for kommuneplanarbeidet, og skal sørge for politiske signaler og forankring underveis. Ungdomsrådet, råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne, eldrerådet og politiske utvalg skal involveres i arbeidet før behandling i kommunestyret.

Kommuneplanarbeidet er administrativt forankret i kommunedirektørens ledergruppe. Stab Strategi og utvikling leder arbeidet med støtte fra og i dialog med kommunens ulike fagmiljøer. Det settes ned følgende grupper for å delta i arbeidet med kommuneplanen:

- ✓ Administrativ arbeidsgruppe
- ✓ Administrativ referansegruppe
- ✓ Ekstern referansegruppe

5. Planprosess og framdriftsplan

